

INHOUDSTAFEL

DANKWOORD.....	9
AFKORTINGENLIJST	11
INLEIDING	13
1. Situering van het onderwerp en status quaestionis.....	13
2. Probleemstelling en inhoudelijke opbouw	15
3. Gebruikte bronnen.....	17
DEEL I	
Het ambt.....	21
HOOFDSTUK 1	
Het soeverein-baljuwschap van Vlaanderen tijdens de Middel- eeuwen	23
1.1. Inleiding.....	23
1.2. Ontstaan.....	23
1.3. Evolutie en bevoegdheden.....	25
1.3.1. Bevoegdheden van 1374 tot eind 14 ^{de} eeuw.....	25
1.3.2. Duurzame bevoegdheden	27
1.4. Interne werking.....	31
1.4.1. Medewerkers en financiële situatie	31
1.4.2. Rechtspleging	32
1.5. De soeverein-baljuw van Vlaanderen, een unicum?	35
1.5.1. De drossaard van Brabant.....	35
1.5.2. De provoost-generaal van de maarschalken.....	37
1.5.3. De soeverein-baljuw van Rijsel, Dowaaï en Oorschie .	38
1.6. Besluit.....	39
HOOFDSTUK 2	
Het soeverein-baljuwschap van Vlaanderen tussen 1500 en ca. 1575	41
2.1. Inleiding.....	41
2.2. Bevoegdheden	43
2.2.1. Gratierecht.....	43
A. Remissie en pardon	43
B. Herroeping van ban.....	48
C. Vrijgeleide.....	53

2.2.2.	Rechtspraak	54
	A. Bevoegdheid ratione personae	54
	B. Bevoegdheid ratione materiae.....	61
	Delicten tegen de veiligheid van de staat.....	63
	Delicten tegen de openbare trouw.....	63
	Delicten tegen de openbare orde, gepleegd door personen die een openbaar ambt uitoefenen	64
	Delicten tegen de openbare veiligheid.....	66
	Delicten tegen de orde der familie en tegen de open- bare zedelijkheid	67
	Delicten tegen personen	67
	Delicten tegen eigendommen.....	69
	Religieuze delicten.....	71
2.2.3.	Het manen van schepenbanken	76
2.3.	Interne werking.....	76
	2.3.1. Medewerkers	77
	2.3.2. Rechtspleging	79
	2.3.3. Inkomsten en uitgaven.....	85
2.4.	Het soeverein-baljuwschap van Vlaanderen in een ruimer insti- tutioneel kader	87
	2.4.1. Institutionele samenwerking en competitie in Vlaande- ren.....	87
	2.4.2. De drossaard van Brabant.....	92
	2.4.3. De provoost van de maarschalken en van het Hof en generaal in alle landen en heerlijkheden van herwaarts- over.....	93
	2.4.4. De soeverein-baljuw van Rijsel, Dowaaï en Oorschie .	94
2.5.	Besluit.....	96
HOOFDSTUK 3		
Het soeverein-baljuwschap van Vlaanderen tussen ca. 1575 en ca. 1656.....		
3.1.	Inleiding.....	99
3.2.	Bevoegdheden	100
	3.2.1. Gratierecht	100
	3.2.2. Rechtspraak	100
3.3.	Interne werking.....	102
3.4.	Het soeverein-baljuwschap van Vlaanderen in een ruimer insti- tutioneel kader	105

3.5. Besluit.....	106
HOOFDSTUK 4	
Het soeverein-baljuwschap van Vlaanderen tussen ca. 1656 en 1733.....	109
4.1. Inleiding.....	109
4.2. Bevoegdheden	111
4.2.1. Bevoegdheden volgens de benoemingsbrieven en de ordonnanties	111
4.2.2. Rechtspraak in de praktijk.....	113
A. Rechtspraak in geschillen.....	113
Delicten tegen de veiligheid van de staat.....	113
Delicten tegen de openbare trouw.....	117
Delicten tegen de openbare orde, gepleegd door personen die een openbaar ambt uitoefenen	119
Delicten tegen de openbare veiligheid.....	125
Delicten tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid	125
Delicten tegen personen.....	126
Delicten tegen eigendommen.....	128
Inbreuken op de sociaal-economische reglementering	128
B. Vrijwillige rechtspraak.....	130
4.2.3. Het manen van schepenbanken	130
4.3. Interne werking.....	130
4.3.1. Medewerkers	131
4.3.2. Rechtspleging	138
A. Overzicht van de strafprocedure	139
B. Civiele of criminele strafprocessen?	148
4.3.3. Inkomsten en uitgaven.....	152
4.4. Besluit.....	155
HOOFDSTUK 5	
Het soeverein-baljuwschap van Vlaanderen in het defensief: institutionele competitie en het verdwijnen van het ambt	159
5.1. Inleiding.....	159
5.2. Tegenkanting van de subalterne wetten.....	160
5.3. Institutionele competitie met de Raad van Vlaanderen.....	168
5.4. Vergelijking met institutioneel verwante ambten.....	172

5.4.1. De drossaard van Brabant.....	172
5.4.2. De provoost-generaal van het Hof en van de Nederlanden	175
5.5. Zwanenzang van het soeverein-baljuwschap van Vlaanderen ...	179
5.6. Besluit.....	182
DEEL II	
De functionarissen	185
HOOFDSTUK 6	
De soeverein-baljuws: benoeming en persoonlijkheden.....	187
6.1. Inleiding.....	187
6.2. Benoeming.....	189
6.2.1. Benoemingsprocedure	189
6.2.2. Benoemingsmotieven	194
6.3. Biografieën	195
6.3.1. Daniel van Praet	195
6.3.2. Jacques de Thiennes	196
6.3.3. Gerard Stragiers.....	199
6.3.4. Jacob van Bourgondië	200
6.3.5. Ferdinand de la Barre	201
6.3.6. Charles de Ghistelle(s)	203
6.3.7. Jean de Lichtervelde.....	204
6.3.8. Jean/Jan van Schoore.....	205
6.3.9. Jacques de Langlée	206
6.3.10. Gilles du Faing	208
6.3.11. Philippe-Albert de Vicq.....	212
6.3.12. Jacques Joseph du Faing.....	214
6.3.13. Antoine-Ferdinand Volckaert	216
6.3.14. Charles Maes	218
6.3.15. Maximiliaan van den Berghe.....	220
6.3.16. Albert Gheys.....	220
6.4. Profielen van de soeverein-baljuws.....	221
6.4.1. Geografische herkomst en woonplaats	221
6.4.2. Adellijk statuut	222
6.4.3. Sociaal milieu	225
6.4.4. Carrière.....	227
6.5. Besluit.....	230

ALGEMEEN BESLUIT

Het soeverein-baljuwschap van Vlaanderen, de staatsvorming en de ruimere institutionele ontwikkeling	233
--	-----

BIJLAGEN

Bijlage 1: Continuatie van de commissiebrief van Jacques de Thiennes van 22 april 1515.....	241
---	-----

Bijlage 2: Aantal herroepen ballingen in de 16 ^{de} eeuw door de soeverein-baljuws van Vlaanderen, per rekening.....	244
---	-----

Bijlage 3: Instructie van 23 januari 1575 n.s.	246
---	-----

BRONNENLIJST EN BIBLIOGRAFIE

1. Bronnen in handschrift	249
---------------------------------	-----

2. Gedrukte of uitgegeven bronnen	250
---	-----

3. Literatuur	251
---------------------	-----

INHOUDSTAFEL.....	265
-------------------	-----